

Kraków, 3.08.2022

Premiera raportu „Strategia „Od pola do stołu” w sektorze przetwórstwa spożywczego”

Polska jest ważnym graczem na unijnym rynku żywności. Wg danych za 2021 r. była 7. pod względem wartości eksporterem żywności w UE osiągając 3. co do wartości dodatnie saldo obrotów handlowych. Jak na nasz sektor przetwórstwa spożywczego i jego międzynarodową pozycję może wpłynąć realizacja założeń strategii „Od pola do stołu”? Jakie są jej cele odnoszące się do tej gałęzi gospodarki? Na te pytania, odpowiadają dr hab. Iwona Szczepaniak, profesor Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Polskiego Instytutu Badawczego oraz dr inż. Piotr Szajner, pracownik Instytutu, autorzy raportu, który powstał z inicjatywy think tanku Open Eyes Economy, a którego partnerem jest Bank BNP Paribas.

- Od Zielonego Ładu nie ma odwrotu. Warto się do jego wdrożenia dobrze przygotować, aby nie tracić okazji do budowania nowych przewag konkurencyjnych. Strategia „Od pola do stołu” wyznacza ambitne cele, których realizacja będzie wyzwaniem nie tylko dla sektora rolno-spożywczego, ale dla całej gospodarki. Konieczna będzie modernizacja systemu energetycznego, gospodarki zasobami naturalnymi i odpadami oraz wdrożenie zrównoważonego modelu konsumpcji. Dla przykładu według szacunków w UE rocznie marnuje się 88 mln t żywności, czyli średnio 173 kg na mieszkańca. Ilość ta stanowi ekwiwalent 20-proc. całkowitej produkcji żywności w UE, a straty z tego tytułu sięgają 143 mld EUR rocznie. – mówi Michał Siwek, dyrektor departamentu Food&Agri International Hub Grupy BNP Paribas.

Głównym celem wdrożenia strategii „Od pola do stołu” jest taka transformacja przemysłu spożywczego w Unii Europejskiej, aby produkcja i dystrybucja żywności stały się zrównoważone. Produkcja żywności ma funkcjonować w obiegu zamkniętym, tj. takim, który zakłada racjonalne wykorzystanie zasobów (surowców rolnych, wody, energii,...) i ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko poprzez minimalizację zużycia surowców i produkcji odpadów (np. dzięki stosowaniu opakowań z materiałów nadających się do ponownego wykorzystania i recyklingu). Zrównoważony łańcuch żywnościowy powinien również gwarantować bezpieczeństwo żywnościowe, czyli zapewniać konsumentom odpowiednią podaż żywności, która spełni wysokie standardy jakościowe oraz będzie przystępna cenowo przy zachowaniu sprawiedliwego podziału zysków.

Autorzy raportu opisują planowane zmiany w szerokim kontekście realiów polskiego przemysłu spożywczego, przyglądając się przede wszystkim przetwórstwu żywności, ale także jej produkcji. Sytuację w Polsce nakreślają z uwzględnieniem uwarunkowań rynku europejskiego jako całości.

Wskazując wyzwania, zauważają np. że pomimo rozdrobnionej struktury gospodarstw rolnych w Polsce, zużycie nawozów mineralnych w latach 2004–2020 zwiększyło się o 30,4% do 133,5 kg NPK/ha i należy do najwyższych w UE. Podkreślają także pozytywne zmiany, które już teraz stanowią solidną podstawę do wdrożenia modelu gospodarki w obiegu zamkniętym. Przykładowo, przypominają, że wg danych GUS w latach 2004-2019 ilość odpadów w przemyśle spożywczym zmniejszyła się z 9,0 do 3,0 mln t, z czego 2,8 mln t zakłady przekazały innym podmiotom, które ponownie je przetwarzały.

Autorzy wskazują również, że aby transformacja przemysłu spożywczego była możliwa, konieczne jest uporanie się z trapiącymi tę gałąź gospodarki problemami, np. takimi jak marnotrawstwo żywności.

Straty i marnowanie żywności występują w każdym ogniwie łańcucha żywnościowego – w największym stopniu przyczyniają się do tego gospodarstwa domowe, jednak przetwórstwo spożywcze zajmuje pod tym względem drugie miejsce. Wg przywołanego przez autorów badania, zrealizowanego w ramach projektu PROM, w 2018 r. 60% wyrzucanej żywności pochodziło z gospodarstw domowych, a za 15,6% odpowiadał sektor przetwórczy.

Raport pokazuje także, jak wielkie znaczenie dla sukcesu planowanej transformacji będzie mieć animowanie działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjności krajowych przedsiębiorstw przemysłu spożywczego. Tylko nowoczesne metody przetwórstwa i produkcji zagwarantują, że rynek spożywczy w UE faktycznie stanie się zrównoważony. Przy tym, nie można tracić z oczu konsumenta, ponieważ obecnie w Polsce koszty żywności, wg. danych GUS, stanowią 28,5% wydatków gospodarstw domowych.

Publikacja została wydana przez Fundację Gospodarki i Administracji Publicznej w Krakowie, we współpracy z Bankiem BNP Paribas oraz Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowym Instytutem Badawczym. Stanowi ona wstępną diagnozę, która będzie podstawą współpracy fundacji i banku w ramach ruchu Open Eyes Economy. Partnerzy chcą wspólnie wypracować narzędzia wspierające zieloną transformację w gospodarce żywnościowej w Polsce.

Raport „Strategia „Od pola do stołu” w sektorze przetwórstwa spożywczego” można bezpłatnie pobrać pod linkiem: <https://oees.pl/strategia-f2f/>

Kontakt:

Rozalia Wiśniowska
media@oees.pl
tel. +48 665 820 283

Wydawca raportu:



Partnerzy:

